

Asia: VN/8745/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja muista hallinnollisista menettelyistä. Esityksellä uudesta laista pantaisiin täytäntöön uusiutuvan energian direktiivin (RED II) vaatimukset uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyn järjestämisestä ja lupamenettelyn kestoja koskevista määräajoista.

Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry kannattaa lakiehdotuksen pääperiaatteita yhdestä palvelupisteestä ja sitovista käsittelyajoista. Myönteisenä voidaan nähdä, että uuden lain näkökulma on uusiutuvan energian hankekokonaisuudessa lupamenettelykohtaisen tarkastelun sijaan. Lakiehdotus vastaa alan jo pidempään esittämään toiveeseen lupamenettelyjen sujuvoittamisesta investointien liikkeelle saamiseksi asettamalla viranomaistoimintaa sitovat määräajat. On selvää, että vastaavanlaista sitovuutta tulisi lisätä myös muunlaisten hankkeiden lupamenettelyjen käsittelyaikoihin.

Valitettavaa on se, etteivät kestoiltaan pisimmät menettelyt, kaavoitus- ja YVA-menettelyt, kuulu lailla asetettavien määräaikaisten piiriin. Tällä on edelleen investointeja jarruttava vaikutus Suomessa. Nyt menetetään mahdollisuus ”testata” määräaikaisten ulottamista kaikkiin menettelyihin uusiutuvan energian hankekokonaisuuksissa.

YTP katsoo, että lakiehdotuksen selvä heikkous on se, että käsittelyn määräajat koskevat varsin suppeasti vain soveltamisalaan kuuluvia sähköä tuottavia laitoksia. Ulkopuolelle jää niin lämmöntuotanto kuin uusiutuvien polttoaineiden valmistus. On valitettavaa, että samalla kun sekä hallitusohjelmassa että EU:n toimenpideohjelmassa kiinnitetään huomiota muun muassa biokaasun liikennekäytön edistämiseen, samaan tavoitteeseen ei pyritä nyt annettavalla lailla. Esitys sivuuttaa

valitettavasti kansallisen biokaasuohjelman tavoitteen biokaasun tuotantolaitoksen hankekokonaisuuteen liittyvien menettelyjen jouduttamisesta.

Ehdotuksessa kaikki uusiutuvan energian hankekokonaisuuden lupamenettelyt ovat hoidettavissa yhden palveluluukun kautta. Aito yhden luukun -malli perustuu digitaaliseen palvelukerrokseen, jossa toiminnanharjoittaja asioi vain yhdessä paikassa. Tässä kannatettavana voidaan pitää sitä, että esitys tukeutuu jo kehitteillä olevaan Luvat ja valvonta -palveluun.

Lupamenettelyä kehittävän sääntelyn edetessä YTP korostaa, että toiminnanharjoittajan kannalta olennaista on, että kaikkien lupamenettelyiden palvelut - myös uusiutuvan energian hankkeita selvästi laajemmin - saatetaan samaan paikkaan. Rinnakkaisia luukkuja tulee välttää, eikä toimivaltajako valtion ja kunnan välillä tulisi johtaa useisiin asiointipaikkoihin.

Vaikka käytännön toiminnan ja konkreettisten vaikutusten kannalta digitaalinen palveluluukku, viranomaisyhteistyö sen taustalla ja sitovat käsittelyajat ovat keskeisimmät tekijät, ei ole syytä ohittaa sääntely-ympäristön eheyden ja selkeyden merkitystä. Lupamenettelyjen kehittämistä koskevan sääntelyn pilkkominen eri lakeihin johtaa päällekkäiseen sääntelyyn ja pahimmillaan ristiriitoihin, mikä ei ole omiaan täyttämään tälle lakiesitykselle eikä laajemmin lupamenettelyjen kehittämiseksi asetettuja tavoitteita. Koska uusi laki olisi laatuaan jo toinen ns. yhden luukun laki Suomessa, on valitettavaa, että kumpikin laki koskee osin samoja hankkeita ja menettelyitä. Rinnakkaiset lait herättävät kysymyksen myös yhteysviranomaisen roolista. Ehdotuksen yhteysviranomaisen on eri kuin jo voimassa olevan yhden luukun lain yhteysviranomaisen. YTP kannattaa tarkoituksenmukaisen selkeän sääntelykokonaisuuden rakentamista ja viranomaistoiminnan keskittämistä ja parempaa koordinaointia.

Moliis Katja
Ympäristöteollisuus ja -palvelut YTP ry